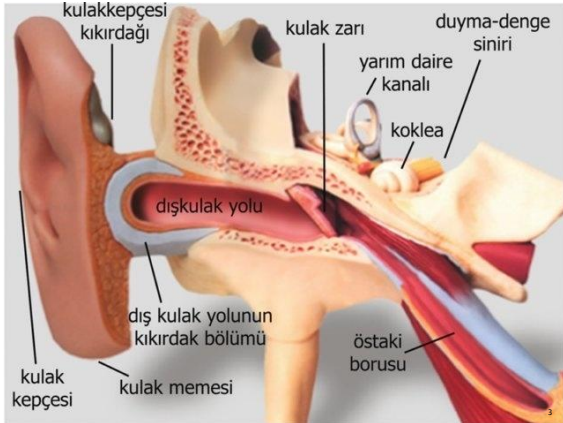

KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARI VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Araş. Gör. Nida AYDIN
2015 YDÜ

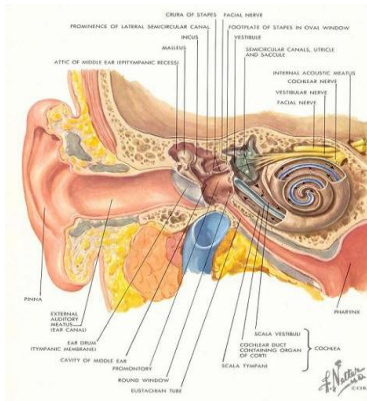

- ▶ Kulak-Burun-Boğaz (KBB) hastalıklarında kulak, burun, boğaz ve baş boyun muayenesi bir bütündür.
- ▶ Herhangi birinde meydana gelen rahatsızlık kolayca diğerlerine de yayılabilir.
- ▶ Örneğin kulakla ilgili bir yakınmayla gelen bir hastanın burun ve boğaz yönünden de değerlendirilmesi gerekir.
- ▶ Hemşire kulak, burun, boğazda anatomik yapıyı, KBB hastalıklarını ve cerrahide verilmesi gereken profesyonel hemşirelik bakımını çok iyi bilmelidir.

❖ **Otolarengoloji:** kulak, burun, boğaz ve baş, boyun hastalıkları

❖ **Otoloji:** kulağa ilişkin hastalıklarla ilgilenen bilim dalı

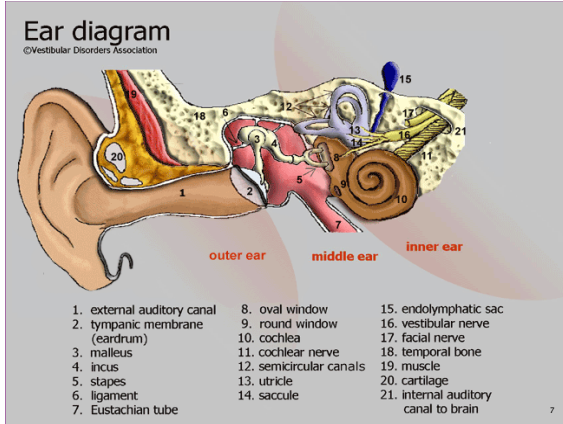

Kulağın yapı ve fonksiyonu

- ▶ Kulaklar, kafatasının iki yanında temporal kemiğe yerleşmiş duyu organlarıdır.
- ▶ Sesi beyne gönderir ve dengeyi sağlar.

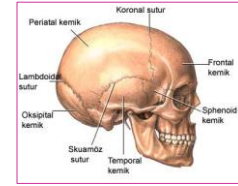
1. Dış kulak
2. Orta kulak (östaki borusu; orta kulağı farenkse bağlar)
3. İç kulak

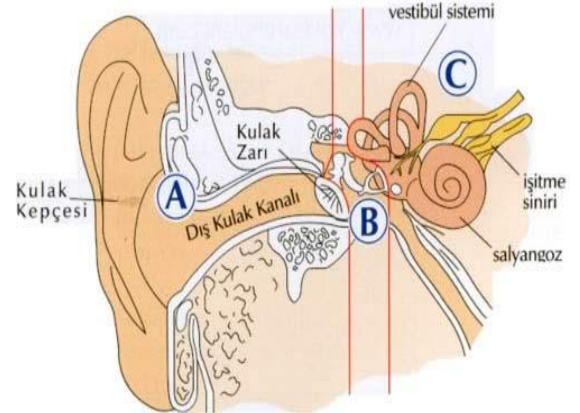
Temporal Kemik

- ▶ İşitme ve dengeyi koruduğu için bedendeki en sert kemiktir.

Dış Kulak

- ▶ Kulak kepçesi- sesleri toplama özelliği vardır.
- ▶ Dış kulak yolu- kıkırdak kısmını kaplayan deride ter, yağ ve seruminoz (kulak kiri üretir) bezler vardır.
- ▶ **Timpanik membran (zar)**- orta kulağı dış kulak yolundan ayırır.

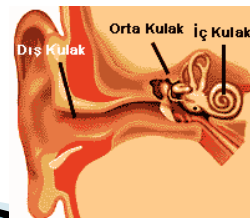
Orta Kulak

- ▶ Malleus (çekiç)
- ▶ Incus (örs)
- ▶ Stapes (üzengi)

İç Kulak

İşitme ve denge ile ilgili alıcıların bulunduğu kısım

İŞİTME

Kulak kepçesinin topladığı ses enerjisinin kulağın çeşitli bölümlerinde değişikliklere uğradıktan sonra aksiyon potansiyelleri halinde beyne gönderilip burada ses olarak algılanmasına **işitme** denir.

13

Denge Fizyolojisi-1

- ✓ **Vestibuler labirent**= iç kulakta denge merkezi eklem, kas ve iç organlardan gelen duyular ve visual sistemin etkisi altındadır.
- ✓ Bedenin dengede durması ve başın değişik pozisyonlarında uyumun bozulmaması için bu sistemlerden merkeze iletilen bilgiler sentezlenir.

14

Denge Fizyolojisi-2

- ∞ Sistemlerde bozulma olması, gelen bilgilerde çatışmaya neden olur ve sonuçta **hareket hallusasyonu (baş dönmesi, vertigo)** ortaya çıkar.
- ∞ Bir hasta vertigodan yakınıyorsa **Vestibuler labirent fonksiyonunun** tam olup olmadığı araştırılmalıdır.

15

Genel kulak bakımı ve kulağın korunması

- ▶ Genel kulak hijyeni,
- ▶ Periyodik kulak muayenesi,
- ▶ Kulak travmalarının önlenmesi,
- ▶ İşitme kayıplarının erken tanınması,
- ▶ Ototoksik ilaçların yan etkilerinin izlenmesi,
- ▶ Gürültü kirliliğinin önlenmesi konusunda eğitim.

16

TANI

Kulak Hastalıkları Tedavi ve Bakım

17

- ▶ Hastanın hikayesi
- ▶ Belirti ve bulgular
 - Kulak ağrısı
 - Kulak çınlaması (tinnitus)
 - Baş dönmesi (vertigo)
 - Kulak akıntısı (otorrhea)
 - İşitme kayıpları (hipokuzi)

18

Kulağa ilişkin uygulamalar

- › Fizik muayene
- › İşitme testleri
- › Denge muayeneleri
- › Laboratuvar testleri

- › İlaç damlatılması
- › Serumenin (kulak kiri) çıkarılması
- › Kulak irrigasyonu

19

20

Dış kulağa ilişkin sorunlar ve hastalıklar-1

- › Anomali
- › Travma ve deformite
- › Yabancı cisim
- › Buşon
- › Otitis eksterna (dış kulak yolu iltihabı)

21

22

23

Dış kulağa ilişkin sorunlar ve hastalıklar-2

- › Frunkulosis (kulak kanalının kıkırdak yapılı dış yarısında bulunan kıl ve salgı bezleri foliküllerinin iltihabı)
- › Dış kulak egzaması
- › Otomikoz (mantara bağlı kulak hastalığı)
- › Dış kulak tümörleri
- › Kulak zarı delinmesi

24

Otomikoz (mantara bağlı kulak hastalığı)

25

Orta kulak hastalıkları-1

- ▶ Otitis media (orta kulak iltihabı)
- ▶ Mastoidit (temporal kemiğin mastoid çıkıntısı içindeki boşluğun iltihabı)

Infection of mastoid air cells (mastoiditis)

FADAM

Orta kulak hastalıkları-2

- ▶ Otoskleroz (orta kulaktaki stapes kemiğinin fenestra vestibuliye yapışması sonucu meydana gelen işitme kaybının eşlik ettiği kulak hastalığı)
- ▶ Kolesteatoma (orta kulağın kemik yapılarında yıkım)
- ▶ Orta kulak tümörleri

27

İç kulak hastalıkları

- ▶ İç kulak travmaları ve temporal kemik kırıkları
- ▶ Meniere sendromu (sensorineural işitme kaybı, tinnitus, vertigo ve kulakta dolgunluk hissi)
- ▶ Labirentit
- ▶ Presbycusis (yaşlılık sağırılığı)
- ▶ Gürültü nedeni ile işitme kayıpları

28

Cerrahi Girişimler ve Hemşirelik Bakımı

29

Orta kulağın parasentezi (miringotomi):

- ▶ Orta kulakta basıncı azaltmak ve biriken cerahatli sıvıyı almak için kulak zarının iğne ya da insizyonla delinmesi işlemi.

Bakım:

- ▶ Enfeksiyonun önlenmesi
- ▶ Dış kulağın temiz ve kuru tutulması
- ▶ Drenajın sağlanması
- ▶ Komplikasyon açısından takip

30

Mastoidektomi

- › Mastoid hava hücrelerinin cerrahi olarak çıkarılmasıdır.

Bakım:

- › Hemostazisi sağlamak için pansuman-bandaj
- › Pansuman değişikliği
- › Olası komplikasyonlar açısından takip
- › Greft uygulandı ise alınan bölgenin gözlenmesi
- › Travmalardan korunması

31

- › **Timpanoplasti**– deforme olmuş kulak yapılarının cerrahi olarak yapılandırılması ya da değiştirilmesi

- › **Miringoplasti**– kulak zarının onarılması

- › **Stapedektomi**– stapes kemiğinin çıkarılarak yerine protez konulması

- › **Fenestrasyon**– hareketsiz oval pencere yerine geçecek bir pencere oluşturularak ses için yeni bir yol meydana getirilmesi

32

Ameliyat Öncesi ve Sonrası Bakım

Ameliyat Öncesi

- › Bilgilendirme
- › Ameliyat sonrası döneme ilişkin kısıtlaması gereken hareketler açıklanır-esneme, öksürük, burun silme, pansuman ve sargılara dokunmama
- › Girişim yapılacak kulağın hazırlanması–kulak temizliği, lokal ya da sistemik antibiyotik uygulanması

33

Ameliyat Öncesi ve Sonrası Bakım

Ameliyat Sonrası

- › Uygun pozisyon
- › Bulantı, kusma, vertigo ve ağrıyı önlemek
- › Enfeksiyon ödem, fasiyal sinir zedelenmesi ve kanama belirtilerini izlemek, gerekli önlemleri almak
- › Hastanın beslenmesini sağlamak
- › Taburculuk eğitimi

34

İşitme sorunu olan hasta ile iletişim

- › Hızlı konuşmayın!
- › Normal tonda ve kelimeler anlaşılır şekilde konuşun!
- › İşitme cihazı kullanan hastayla konuşmadan önce cihazını takmasını sağlayın!
- › Çok uzun cümleler kurmayın!

35

İşitme sorunu olan hasta ile iletişim

- › Ortamın aydınlık olmasını sağlayın!
- › Yüz-yüze konuşun, ağızınızı kapatmayın, bir şey yerken ya da çiğnerken konuşmayın!
- › Sizi anlamıyorsa kelimeleri değiştirerek yeni cümleler kurun!
- › Hasta konuşurken sözünü kesmeyin, konuşmasını bitirmesini bekleyin!

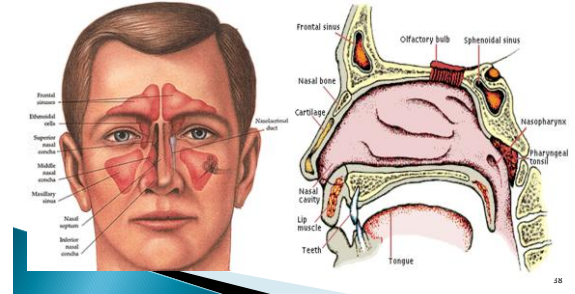
36

BURUN-SİNÜS HASTALIKLARI VE HEMŞİRELİĞİ

37

BURUN VE SİNÜSLERİN YAPISI- FONKSİYONU

38

Burun ve Sinüslerin Değerlendirilmesi

- ▶ Hasta hikayesi
- ▶ Belirti ve bulgular
 - ağrı, burun tıkanması, burun akıntısı, koku bozuklukları, burunda kuruluk hissi, deformiteler, lokal ödem ve kanama
- ▶ Fizik muayene
- ▶ Tanı testleri

39

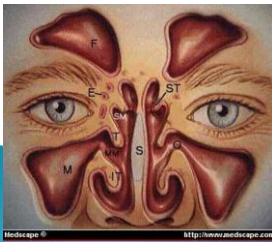
Buruna ilişkin uygulamalar

- ▶ Burun damlalarının damlatılması
- ▶ Burun spreyleri
- ▶ Nazal irrigasyon

40

Burun – Sinüs Hastalıkları Tedavi ve Bakım

Medscape © <http://www.medscape.com>

41

- ▶ Koku bozuklukları
- ▶ Rinitler
- ▶ Nazal polipler
- ▶ Yabancı cisimler
- ▶ Septum deviasyonu
- ▶ Burun kanaması
- ▶ Burun travmaları

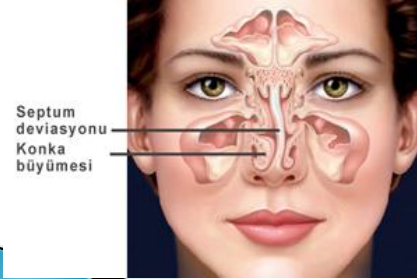
42

Nazal polipler

43

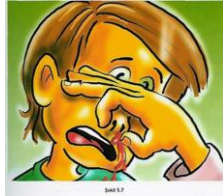
Septum deviasyonu

44

Burun kanaması

- › Septumun ön ve alt bölümünde bulunan yüzeyel bir damarsal ağ bölgesinden kaynaklanır.
- › Çevresel etkenler
- › Travma
- › Yabancı cisim
- › Polip
- › Tümör
- › Enfeksiyon
- › Vasküler sistem hastalıkları
- › Kan hastalıkları

45

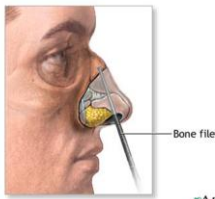
Burun kanaması

- › **Acil girişim gerektirir.**
- › Birey rahat bir yere baş hafif öne doğru eğik ve ağız açık olarak oturtulur.
- › Enseyeye ve burun köküne soğuk uygulama yapılır.
- › Burun kökü iki parmakla sıkıştırılarak bası yapılır.
- › Ağızdan derin soluk alması istenir ve birey sakin tutulmaya çalışılır.
- › Kanama durmazsa adrenalin thrombase gibi hemostatik (vazokonstriktör) bir madde emdirilmiş gaz tampon burna konur.

46

Burun travması

Tedavi: cerrahi

©ADAM

47

Ameliyat Öncesi ve Sonrası Bakım

Ameliyat Öncesi

- › 2-6 saat önceden aç bırakılır.
- › İşleme ilişkin bilgi verilir.
- › Ağız solunumu egzersizi yaptırılır.
- › Genel görüntüsüne ilişkin bilgi verilir.

48

Ameliyat Öncesi ve Sonrası Bakım

Ameliyat Sonrası

- › Hava yolu açıklığını sağlamak
- › Ağrı ve rahatsızlığı azaltmak
- › Uygun beslenmeyi sağlamak
- › Enfeksiyonu önlemek
- › Kanlı dışkının atılımını sağlamak
- › Kanama kontrolü yapmak

49

Sinuzitler

Sinusler, mukoz membranla örtülü ve içi hava dolu boşluklardır. Sinuzit, muköz membranın inflamasyonudur.

Belirti ve bulgular;

- › Lokal ağrı
- › Baş ağrısı
- › Burun tıkanıklığı
- › Burun akıntısı
- › Koku duyusu bozukluğu
- › Yüzde şişlik ve ödem
- › Basınçla ağrı

50

Sinüs ameliyatı öncesi ve sonrası bakım

Ameliyat öncesi hazırlık ve hasta eğitimi

- › Sigara içmemeli
- › Soğuk, nemli ve klimalı ortamlarda bulunulmamalı
- › Cerrahi girişim hastaya açıklanmalı

51

Sinüs ameliyatı öncesi ve sonrası bakım

Ameliyat sonrası bakım

- › Semifowler pozisyonu
- › Hastaya salgıları yutmaması ve çıkarması söylenir.
- › Ödem, ağrı ve ekimozu gidermek için işlem bölgesine soğuk uygulama yapılır.
- › Burundan aşırı kanama, gözde optik sinir zedelenmesi nedeniyle diplopi, işlem bölgesinde aşırı ağrı ve ateş yükselmesi açısından, hasta izlenir.
- › Yumuşak diş fırçası ile sık aralıklarla ağız bakımı verilir.

52

Sinüs ameliyatı öncesi ve sonrası bakım

Ameliyat sonrası bakım

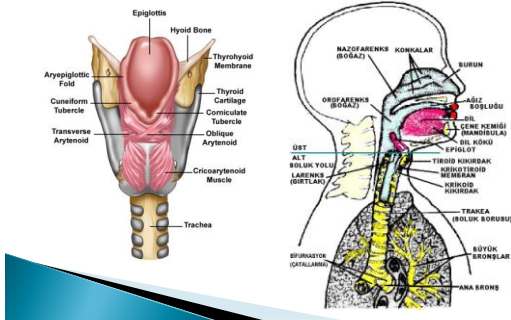
- › İlk 24 saat sıvılarla beslenir.
- › Sargılar ıslandıkça değiştirilir.
- › Hasta ağızdan solunum yaptığı için ağız kuruluğu olacağından yeterli sıvı verilir.
- › Taburculuk eğitimi

53

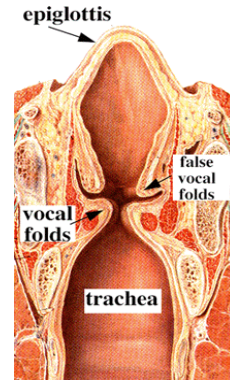
BOĞAZ (FARENKS-LARENKS) HASTALIKLARI VE HEMŞİRELİK BAKIMI

54

Farenks ve larenksin yapı ve fonksiyonu

55

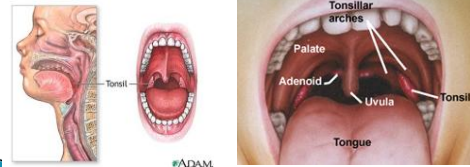

56

Farenks ve larenksin değerlendirilmesi

- ▶ Hasta hikayesi
- ▶ Belirti ve bulgular
- ▶ Fizik muayene ve tanı testleri

- ▶ Farenjit
- ▶ Tonsillit
- ▶ Peritonsiller abse

57

58

Tonsillektomi öncesi ve sonrası bakım

Ameliyat Öncesi

- ▶ İşlem hakkında bilgilendirme
- ▶ Kan sayımı, pıhtılaşma zamanı bakılır

Tonsillektomi öncesi ve sonrası bakım

Ameliyat sonrası bakım

- ▶ Hava yolu açıklığını sağlamak
- ▶ Aspirasyonu önlemek
- ▶ Kanamayı kontrol altına almak
- ▶ Ağrıyı önlemek
- ▶ Rahatını sağlamak

59

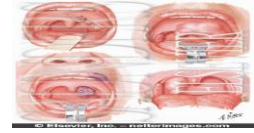
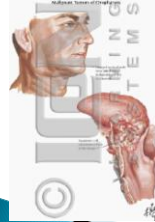
60

- ▶ Plaut-vincent anjini- fusiform basiller, spiroketlerin oluşturduğu, savunma sistemi zayıflığı ya da doku zedelenmesi ile ilişkili anjin
- ▶ Ludwig anjini- ağız tabanında boyuna kadar uzanan abse oluşumu

61

Farenks tümörleri

Benign ya da malign tümörler

62

- ▶ Larenks ödemi
- ▶ Larengospazm
- ▶ Larengeal paraliz
- ▶ Larenks travmaları
- ▶ Larenjit

63

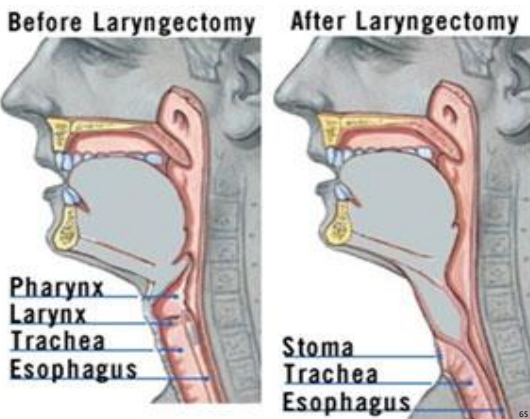
Larenks tümörleri

Belirti ve bulgular

- ▶ Ses kısıklığı
- ▶ Dispne
- ▶ Disfaji
- ▶ Öksürük ve hemoptizi
- ▶ Servikal lenfadenopati
- ▶ Palpasyonda ağrı

Tedavi> cerrahi, radyoterapi

64

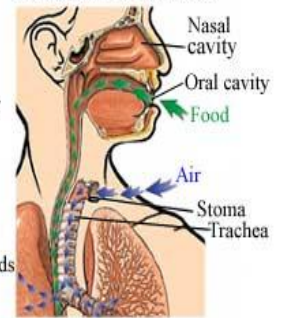
65

Surgical removal of the larynx

Pre-operative condition

Post-operative condition

66

Larenjektomi öncesi ve sonrası bakım

Larenjektomi öncesi hazırlık ve hasta eğitimi

Hastanın fiziksel görünümü, normal konuşma ve solunumunu etkileyecek bir girişimdir.

- ▶ Psikolojik hazırlık
- ▶ İşlem konusunda bilgilendirme (hastaya bundan sonra solunumunun boğazındaki açıklıktan olacağı ve konuşamayacağı, açıklanmalı, trakeostomi/larenjektomi tüpü gösterilmeli ve stoma bakımı öğretilmelidir).

67

Larenjektomi öncesi ve sonrası bakım

Ameliyat sonrası bakım

- ▶ Hava yolu açıklığının ve solunumun sağlanması
- ▶ İletişimin sağlanması
- ▶ Ağrı ve rahatsızlığın giderilmesi
- ▶ Beslenmenin sağlanması

68

L1

69

Larenjektomi öncesi ve sonrası bakım

Ameliyat sonrası bakım

- ▶ Hastanın öz bakım konusunda eğitimi
- ▶ Bireysel hijyen
- ▶ Yüzme, su kayağı, sörf gibi sporların yapılamayacağı konusunda bilgilendirme
- ▶ Öksürürken ve aksırırken stomaya bir mendil tutulması
- ▶ Komplikasyonlara ilişkin bilgilendirme

70

Larenjektomi öncesi ve sonrası bakım

Rehabilitasyon

- ▶ Konuşma terapisi

71

TEŞEKKÜRLER

72